

El president Companys pronunciant un discurs a Sant Cugat del Vallès (llavors, Pins del Vallès), el 1937 ■ ANDREU PUIG

El museu Can Framis llueix l'última col·lecció de fotografies dels anys trenta fetes pel mateix autor

Centelles pur

María Palau
BARCELONA

Obrir una exposició d'Agustí Centelles, artífex de les fotografies més punyents de la Guerra Civil, amb una imatge de la Volta Ciclista de Catalunya del 1935, no és cap fútilitat. El "caçador d'instant" es va bregar amb el dinamisme dels esportistes. I sense separar-se de la seva càmera Leica, que havia descobert justament al camp del Barça penjant del coll d'un aficionat suís.

Aquesta mentalitat per capturar el moment únic és la que va impregnar de modernitat el seu treball fotoperiòdic de la guerra, que per descomptat és el gros important de l'exposició que ahir va inaugurar el museu Can Framis de la Fundació Vila Casas. Una exposició de 110 fotografies amb missatges de fondària. Un, l'essencial, molt reconfortant: Centelles no se n'ha anat de Catalunya, malgrat que l'any 2009 els seus dos fills lliuressin per 700.000 euros el llegat de negatius al Ministeri de Cultura, que el va enviar a l'arxiu de Salamanca. Un any després, el col·leccionista Antoni Vila Casas i l'Ajuntament de Barcelona es van aliar per

La Rambla de Santa Mònica durant els Fets d'Octubre, el 1934 ■ MINISTERIO DE CULTURA / AGUSTÍ CENTELLES

contrarestar la controvertida decisió dels Centelles. Vila Casas els va comprar —no s'ha fet mai pública la xifra— una de les tres col·leccions de fotografies que el seu pare va positivar poc després de recuperar els negatius, que va amagar durant 40 anys, fins a la mort de Franco, a Carcassona. El fotògraf va donar una col·lecció a cada fill i el tercer lot se'l va quedar ell. A principi dels vuitanta, quan es començava a reconèixer la seva trajectòria, aquest material li va servir per a exposicions i, sovint, per fer regals.

D'ençà de la seva mort, el 1985, les fotografies no s'havien tornat a mostrar al públic. En les exposicions que s'han anat orga-

Vila Casas va comprar el lot 'vintage' arran de la venda de l'arxiu Centelles a Madrid

nitzant (la gran retrospectiva de la Virreina, el 2006, o la que va dedicar l'Arts Santa Mònica a la colpidora sèrie del camp de concentració de Bram, el 2009) s'han emprat còpies modernes. I aquí rau l'altre al·licient de l'exposició de Can Framis: només llueixen fotografies tirades pel mateix Centelles,

un tresor que Vila Casas ha confiat a l'Arxiu Fotogràfic, que en mima la conservació. En algunes són visibles els forats de les xinxetes que es van utilitzar per aquelles modestes exposicions dels vuitanta. I, sobretot, les anotacions manuscrites i mecanografiades que doten el material del segell més personal de Centelles.

A Can Framis, el públic es retrobarà amb les fotografies icòniques de Centelles —sí, la dels guàrdies d'assalt al carrer Diputació hi és; i també la dels bombardeigs de Lleida, amb la mare del periodista Josep Pernaut plorant sobre el cadàver del seu marit; i la de George Orwell, alt com un sant pau, a la Caserna Lenin. El comisari, Daniel Giralte-Miracle, diu que la raó de ser principal de l'exposició són les noves generacions, que no veuran només fotografies nues, sinó també uns textos que les descriuen amb precisió. L'exposició s'ha concebut per a ser exportada. De Catalunya, el país de Centelles, al món. ■

✦ **Agustí Centelles, una crònica fotogràfica. Anys 30.** CAN FRAMIS. 22@. FINS AL 10 DE FEBRER.